

Vraag nr. 26
van 3 november 1998
van de heer JOHN TAYLOR

Administratief toezicht – Schorsing wegens schending algemeen belang

In 1993 werd een nieuwe regeling betreffende het administratief toezicht op de gemeenten van kracht. Door deze regeling werd het toezicht in niet geringe mate versoepeld. Er kwamen gelijke procedures voor alle gemeenten en kortere termijnen. Inzake het algemeen administratief toezicht werd het verplicht doorzenden van dossiers naar de hogere overheid beperkt tot besluiten met belangrijke juridische en financiële gevolgen.

Er werd evenwel tevens vastgelegd dat de provinciegouverneur bij gemotiveerd besluit de uitvoering kan schorsen van een besluit waarbij een gemeenteoverheid de wet schendt of het algemeen belang schaadt. Ook kan de regering bij gemotiveerd besluit het besluit vernietigen waarbij de gemeenteoverheid de wet schendt of het algemeen belang schaadt.

1. Kan de minister verduidelijken wat eigenlijk moet worden begrepen onder de term "strijdig met het algemeen belang" ? Volgens welke precieze criteria wordt beslist of een bepaalde handeling al dan niet strijdig is met het algemeen belang ?
2. Hoe vaak werd, gedurende deze legislatuur, de uitvoering van een besluit van een gemeenteoverheid door de gouverneur geschorst op grond van strijdigheid met het algemeen belang ? Over welke gemeenten gaat het in dit geval en over welke beslissingen ?

Bij schorsing hebben de gemeentelijke overheden de mogelijkheid om een rechtvaardiging op te stellen.

Is dat courante praktijk ? In hoeveel gevallen, gedurende deze legislatuur, heeft de regering in geval van een dergelijke rechtvaardiging het betrokken besluit alsnog vernietigd ? Over welke gemeenten en over welke beslissingen gaat het in dit geval ?

Antwoord

1. Bij decreet van 28 april 1993 werd het administratief toezicht op de gemeenten grondig hervormd en vereenvoudigd. De Vlaamse regering heeft, ter gelegenheid van het sluiten van het voorontwerp van het pact met de gemeenten,

aangetoond dat deze regeling in belangrijke mate voldoet aan een ordentelijke organisatie van haar toezichtsverhouding met de lokale besturen. Zij heeft bij die gelegenheid kunnen vaststellen dat ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten deze regeling, in globaal, als positief ervaart.

Het in dat decreet georganiseerd toezicht is gericht op de hoofdlijnen van het bestuur en houdt slechts een marginale toetsing in van de bestuurshandelingen. Toch werden voldoende waarborgen behouden om te kunnen optreden ingeval er ernstige klachten of gemotiveerde bezwaarschriften worden ingediend. Vanzelfsprekend moeten de lokale besturen, in een democratische rechtsstaat, de wet naleven. Daarnaast zijn de beginselen van behoorlijk bestuur, die van openbare orde zijn, op hen van toepassing. Daarbij moeten de lokale besturen ook handelen met respect voor het algemeen belang, in de zin van de belangen van de ruimere gemeenschap dan de louter lokale.

Het administratief toezicht past bijgevolg in de noodzakelijke controle op het optreden van de publieke overheid en het recht van de raadsleden en burgers om daarover vragen te stellen. De Vlaamse regering verwijst terzake ook naar het advies van de Commissie voor Bestuurlijke

Organisatie, waarin werd gesteld dat het administratief toezicht het respect voor autonome decentrale beslissingen combineert met het algemeen belang, dat in een gedecentraliseerde staat niet ophoudt aan de grenzen van de decentrale besturen.

De Vlaamse regering is er zich van bewust dat er een goed evenwicht moet worden gezocht tussen autonomie en bestuurlijk toezicht. Wat inzonderheid de notie "algemeen belang" betreft, vestig ik er de aandacht op dat deze rechtsgrond met betrekking tot het administratief toezicht werd bepaald in artikel 162 van de Grondwet.

Inzake de concrete invulling van dat begrip wijs ik erop dat in artikel 30, § 5 van het decreet van 28 april 1993 "strijdigheid met het algemeen belang" wordt gedefinieerd als "strijdigheid met de beginselen van behoorlijk en goed bestuur of strijdigheid met het algemeen beleid of met de belangen van de hogere overheid".

Inzake de verdere concretisering van de inhoud die de Vlaamse regering aan het begrip "algemeen belang" wenst te geven, verwijs ik ook naar de reeds vermelde krachtlijnennota met

het oog op het sluiten van een pact met de gemeenten en de OCMW's, zoals die door de Vlaamse regering werd goedgekeurd op 23 juni 1998. De Vlaamse regering heeft daarin gesteld dat zij de autonomie van de lokale besturen versterkt door als algemene gedragslijn, bij de uitoefening van het administratief toezicht, aan de controle van het algemeen belang een beperkende definitie te geven. In die geest treedt zij in de regel, als toezichthoudende overheid, enkel op wanneer de gemeente een hoger belang schaadt. Dat betekent dat zij, op basis van een algemeen belang, enkel ingrijpt wanneer het lokaal bestuur een beslissing neemt die nadelig is voor een uitgebreidere belangensfeer dan die van het lokaal bestuur zelf, of wanneer de besluiten strijdig zijn met de beginselen van behoorlijk bestuur.

Inzake de juridische grenzen waarbinnen kan worden opgetreden op basis van het algemeen belang verwijs ik, tot slot, naar de uitgebreide rechtspraak die de Raad van State terzake heeft ontwikkeld.

2. De administratie evalueert momenteel samen met de provinciale gouvernementen de toepassing van het decreet van 28 april 1993, onder meer om de gegevens te verkrijgen zoals deze door de Vlaamse volksvertegenwoordiger worden gevraagd.